

**МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Жигжидсүрэнгийн ЧИНБҮРЭН**

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон,
Утас: 26-46-78, Факс: 32-70-16
E-mail: chinburenj@parliament.mn
http://www.parliament.mn

2024.01.12 № УЦХ-03/341
танай _____-ны № _____-т

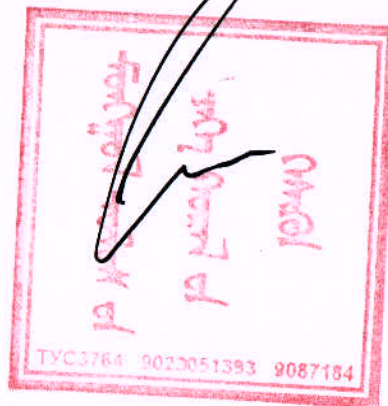
**Хуулийн төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай**

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийнхээ дагуу “Цусны донорын тухай” анхдагч хуулийн төслийг санаачлан боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Хуулийн төслийг Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын болон нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Хүндэтгэсэн,

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН

Ж.ЧИНБҮРЭН

• 2024000038

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Жигжидсүрэнгийн ЧИНБҮРЭН

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон,
Утас: 26-46-78, Факс: 32-70-16
E-mail: chinburenj@parliament.mn
http://www.parliament.mn

2024-01-08 № ЧУХ-03/134

танай _____-ны № _____-т

Г Хуулийн төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

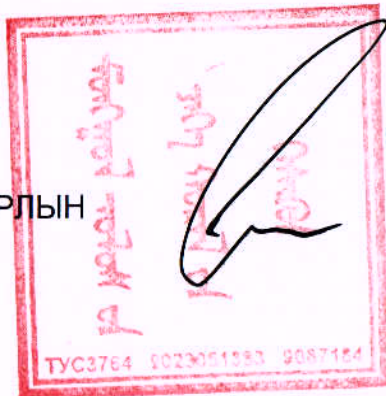
Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийнхээ дагуу "Цусны донорын тухай" анхдагч хуулийн төслийг санаачлан боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Хуулийн төслийг холбогдох хууль, журмын дагуу Монгол Улсын Их Хурлын даргад өргөн мэдүүлэх товыг тогтоож өгнө үү.

Хуулийн төслийг холбогдох баримтын хамт хавсаргав.
Хавсралт 1/6 хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН

Ж.ЧИНБҮРЭН

2024000030

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20 ⁰² он ¹⁰ дугаар
сарын ⁰³ -ны өдөр

Дугаар ХЭТ/0234

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Ж.ЧИНБҮРЭН ТАНАА

Хуралдааны тэмдэглэл
хүргүүлэх тухай

Таны санаачлан боловсруулж, Монгол Улсын Засгийн газрын санал, дүгнэлт авахаар ирүүлсэн Цусны донорын тухай хуулийн төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцсэн тэмдэглэлийг үүгээр хүргүүлж байна.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Д.АМАРБАЯСГАЛАН

97

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 9 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуралдааны 46 дугаар тэмдэглэлд:

“III.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Чинбүрэнгийн санаачлан боловсруулсан Цусны донорын тухай хуулийн төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Чинбүрэнгийн санаачлан боловсруулсан Цусны донорын тухай хуулийн төслийг хэлэлцээд дараахь санал, дүгнэлтийг хууль санаачлагчид уламжлахаар тогтов:

1. Донорын тухай хуулиар хүний эрүүл мэндийг хамгаалах, амь насыг нь аврах зорилгоор цус, эс, эд, эрхтнээ үнэ төлбөргүй өгөх, шилжүүлэн суулгах, цусны аюулгүй байдлыг хангах цогц үйл ажиллагаа болон уг үйл ажиллагааны талаарх төрийн, төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, албан тушаалтан, иргэний эрх, үүрэгтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахаар заасан.

Харин Цусны донорын тухай хуулийн төсөлд цусны донорын үйл ажиллагаатай холбоотой төрийн бодлого, зохицуулалт, баримтлах зарчим, түүнийг хэрэгжүүлэх байгууллагын эрх зүйн үндэс, санхүүжилтийн тогтолцоо, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, албан тушаалтан, иргэний эрх, үүрэг, цус сэлбэлт судлалын албанд ажиллагчдын цалин, хөлс, нийгмийн баталгаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахаар тусгасан нь дээрх Донорын тухай хуулиар зохицуулах хүний цус, эд, эс, эрхтний донортой холбоотой бүхий л үйл ажиллагааг цогц байдлаар зохицуулсан харилцаатай давхардаж байна.

Иймд цусны донортой холбоотой харилцааг Донорын тухай хуулиас салган тухайлсан хуулиар зохицуулах болсон үндэслэл, шаардлагыг дахин нягтлах нь зүйтэй байна.

2. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд зааснаар хуулийн төслийн агуулга Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд нийцсэн, бусад хууль, үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалтай уялдсан байхыг шаарддаг. Гэтэл хуулийн төслийн 10 дугаар зүйлд заасан Цус сэлбэлт судлалын асуудал хариуцсан эрүүл мэндийн байгууллагын чиг үүрэг нь 11 дүгээр зүйлд заасан Цусны төвийн чиг үүрэгтэй давхардаж байгаа нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.2-т чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоохгүй байхаар заасантай нийцэхгүй байна.

Түүнчлэн, хуулийн төслийн 15.3-т цусны донорын үйлсийг сурталчлах, элсүүлэхэд санхүү, эд материалын дэмжлэг үзүүлсэн аж ахуйн нэгж, байгууллагын тухайн үйл ажиллагаанд зарцуулсан 10 сая хүртэлх төгрөгийг цус сэлбэлт судлалын асуудал хариуцсан эрүүл мэндийн байгууллагын тодорхойлолтыг үндэслэн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас чөлөөлөхөөр тусгасан нь Татварын ерөнхий хуулийн 4.1-т татварыг зөвхөн Улсын Их Хурал татварын хуулиар бий болгох, тогтоох, хөнгөлөх, чөлөөлөх, хүчингүй болгохоор, 4.2-т

татварыг чөлөөлөхтэй холбогдсон хуулийн төслийг тухайн жилийн төсөвтэй хамт боловсруулахаар заасантай зөрчилдөж байна.

Мөн хуулийн төслийн 15.5, 15.7 дахь хэсэгт Цус, сэлбэлт судлалын асуудал хариуцсан тусгай мэргэжлийн төв, Цусны төвийн ажилтнуудад нэмэгдлээс гадна сар бүр цусны албаны нэмэгдэл цалин хөлс олгохоор, нэмэгдэл цалингийн хэмжээг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний саналыг үндэслэн Засгийн газар тогтоохоор тусгасан нь Төрийн албаны тухай хуулийн 57.8-д “үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн нэмэгдэл, бусад нэмэгдэл хөлсний доод хэмжээг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар тогтооно” гэж заасантай нийцэхгүй байна. Өөрөөр хэлбэл дээр дурдсан мэргэжлийн төвийн ажилтнууд нь Төрийн албаны тухай хуулийн 14.1.2-т заасан төрийн үйлчилгээний албан тушаалд хамаарах тул Төрийн албаны тухай хуульд заасан цалин, хөлс, нэмэгдлээс бусад цалин, нэмэгдэл, урамшууллыг тухайлсан хуулиар олгохгүй болохыг анхаарах нь зүйтэй байна.

Хуулийн төслийн 18.1.9-д ажиллаж байгаа байгууллагын удирдлагатай тохиролцсоны дагуу хүссэн үедээ цусаа бэлэглэх, цус өгсөн өдрөө цалинтай чөлөө авах, чөлөөлөөгүй тохиолдолд тухайн өдрийн цалингаа нэг аравны тав дахин өсгөж авахаар тусгасан нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 117.2-т донорын үүрэг гүйцэтгэх хугацаанд ажилтанд дундаж цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний олговор олгохоор заасантай зөрчилдөж байна.

Түүнчлэн, хуулийн төслийн 24.2.3-т магадлан итгэмжлэгдсэн дотоодын рашаан сувилалд жилд нэг удаа үнэ төлбөргүй сувилуулах дэмжлэгийг Засгийн газрын шагнал болох Монгол Улсын хүндэт донор тэмдгээр шагнагдсан цусны донорт олгохоор тусгасан нь Донорын тухай хуулийн 22.1-д цусаа 35-аас дээш удаа өгсөн донорыг магадлан итгэмжлэгдсэн дотоодын рашаан сувилалд нэг удаа үнэ төлбөргүй сувилуулах зохицуулалттай зөрчилдөж байгааг анхаарах нь зүйтэй байна.

3. Хуулийн төслийн 16.1-т гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн цусны донор болохын тулд Монгол Улсад зургаан сараас багагүй хугацаанд байнга оршин суусан байх шалгуурыг тавих болсон үндэслэл, шаардлага нь тодорхойгүй байх тул зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад тохиолдолд хуулийн төсөлд хүнийг ялгаварлан гадуурхах зохицуулалт оруулахгүй байх ёстойг анхаарах.

4. Хуулийн төслийн 15.2-т цусны донорын үйлсийг сурталчлах, цусны донорыг урамшуулах, цус, сэлбэлт судлалын төв, цусны төвийн албан хаагчдын нэмэгдэл цалин, урамшуулал гэх зэрэг нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх эргэлтийн сан байгуулахаар заасан нь Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 5.5-д заасан тусгай санг бүрдүүлэх эх үүсвэр тодорхой байх, дунд хугацаанд тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах, төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тухайн жилийн төсөвт хөтөлбөр хэлбэрээр тусган хэрэгжүүлэх боломжгүй байх, бусад тусгай сангийн үйл ажиллагаатай давхардаагүй байх, холбогдох тооцоо, судалгаанд үндэслэсэн байх зэрэг шаардлагад нийцэх эсэхийг нягтлах нь зүйтэй.

5. Хуулийн төслийн 18.3-т цусны донорын үүрэг гүйцэтгэх үедээ мэдэж байсан эрүүл мэндтэй холбоотой мэдээллээ нуусан, худал мэдээлснээс сэлбүүлэгчийн эрүүл мэнд, амь насанд аюул учруулсан, аюул учрах нөхцөл бий болгосон бол хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэхээр тусгасан боловч дээрх агуулгатай уялдуулан хариуцлагын арга хэмжээг Эрүүгийн болон Зөрчлийн тухай

хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг дагалдан боловсруулаагүй байгааг анхаарах.

6. Хуулийн төслийн үзэл баримтлалд Донорын тухай хуулийг хүчингүй болгохоор тусгасан боловч Донорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулсныг анхаарч, хэрэв Донорын тухай хуулийг хүчингүй болгосон тохиолдолд цусны донороос гадна хүний эс, эд, эрхтний донортой холбоотой харилцааг зохицуулах эрх зүйн орчингүй болох, хийдэл үүсэх сөрөг үр дагавар бий болохыг анхаарах нь зүйтэй.

Мөн хуулийн төслийн 14.1.6, 14.1.7, 18.1.10-т төрийн цэргийн болон цагдаагийн албан хаагчийг цусаа өгсөн өдөр магадалгааг үндэслэн харуул, манаа болон цэргийн албаны бусад үүрэг гүйцэтгэхээс чөлөөлөх, хууль тогтоомжид заасан олговор олгохоор тусгасан байна.

Донорын тухай хуулийн 3.1.5-д “цусны донор”-ыг хүний эрүүл мэндийг хамгаалах, амь насыг аврахад зориулсан сайн дураар цусаа өгөгч гэж тодорхойлсон бөгөөд харин хуулийн төсөлд цусны донороос төрийн цэргийн болон цагдаагийн алба хаагчийг тусгайлан авч үзэж байгаа үндэслэл, шаардлага тодорхойгүй байгааг анхаарах нь зүйтэй.

7. Цусны донорын тухай хуулийн төсөл болон дагалдан боловсруулсан хуулийн төслүүд нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан хуулийн төслийн хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлагад нийцэхгүй байна.

Тухайлбал, хуулийн төслийн 3.1.3-т “бүхэл цус” гэж уламжлалт аргаар авч байгаа цусыг хэлнэ гэж тодорхойлсон боловч уламжлалт арга гэдэг нь тодорхойгүй, 5.2.1-д “эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас цус, сэлбэлт судлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах эрх олгох зөвшөөрлийн хяналт” гэж заасан зэрэг нь ойлгомжгүй байна.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР